

С. В. Карнаух,

начальник штабу-заступник командира

окремої механізованої бригади,

Національна академія СБ України,

аспірант кафедри стратегічних комунікацій та прикладної лінгвістики

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-1203-6818>

ЛІНГВОСУГЕСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ (ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ)

Сугестивні технології інформаційної війни стали предметом лінгвістичних пошуків в Україні відносно недавно. Російська пропаганда системно використовує їх у війні в інформаційній війні, що супроводжує повномасштабне вторгнення РФ в нашу Державу, задля досягнення таких цілей: дезінтеграції комунікацій, примітивізації дійсності; концептуалізації брехні, створення фейкових реальностей; формування бажаної поведінки; нівелювання національних концептуальних картин світу, підміни їх ідеєю «руського мира»; зміни форм самовизначення (національного, релігійного, ціннісного), концептуальної дезорієнтації.

У лінгвістиці не існує сталого визначення поняття лінгвістичної сугестивної технології. Мета статті — на основі аналізу існуючих підходів до технологій сугестивного впливу запропонувати визначення поняття *лінгвосугестивна технологія*; довести ієрархічність понять *лінгвосугестивна технологія* і *лінгвосугестивна техніка*; продемонструвати можливості лінгвістичного аналізу мультимодального дискурсу інформаційної війни на основі виокремлення лінгвосугестивних технологій і тактик.

Системне дослідження лінгвосугестивних технологій і технік є нагальним питанням, оскільки дозволяє фахово розвінчати пропаганду ворога й виробити проактивні засоби контрсугестивного впливу. *Лінгвістичну сугестивну технологію* пропонується розуміти як сукупність способів (технік) оброблення, виготовлення і розповсюдження мультимодально організованого контенту, прагматично спрямованого на зниження свідомості й критичності цільових аудиторій при сприйнятті нав'язаного змісту, формування бажаної поведінки та зміну системи цінностей; *лінгвістичну сугестивну техніку* — як певний спосіб оброблення, виготовлення і розповсюдження сугестивного контенту. Набір лінгвосугестивних технологій може змінюватися залежно від мети, завдань і цільових аудиторій інформаційного впливу. Лінгвістичні сугестивні техніки, що реалізують технології, можуть бути узагальнені 14 «фокусами мови», запропонованими Р. Ділтсом.

Ключові слова: інформаційна війна, лінгвістична сугестивна технологія, лінгвістична сугестивна техніка, лексичний маркер, дискурс, мультимодальність.

S. V. Karnaukh,
*Chief of Staff-Deputy Commander
of a Separate Mechanised Brigade,
National Academy of Security Service of Ukraine,
graduate student of the Department
of Strategic Communications and Applied Linguistics
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-1203-6818>*

LINGUISTIC AND SUGGESTIVE TECHNOLOGIES OF INFORMATION WARFARE (TO THE DEFINITION OF THE CONCEPT)

The study of suggestive technologies of information warfare has only recently become a topic of linguistic research in Ukraine. Russian propaganda employs these techniques in the context of information warfare, which has accompanied Russia's full-scale invasion of our country. The objective of this warfare is to achieve a number of strategic goals, including the disintegration of communications, the primitivisation of reality, the conceptualization of lies, the creation of fake realities, the formation of desired behavior, the levelling of national conceptual pictures of the world, the replacement of these pictures with the idea of the «Russian world»; the changing of forms of self-determination (national, religious, value).

The concept of linguistic suggestive technology remains a contested notion within the field of linguistics, with no consensus emerging on an agreed definition. The objective of this article is to propose a definition of the concept of linguistic suggestive technology based on an analysis of existing approaches to suggestive technologies; to prove the hierarchy of the concepts of linguistic suggestive technology and linguistic suggestive technique; to demonstrate the possibilities of linguistic analysis of multimodal discourse of information warfare based on the separation of linguistic suggestive technologies and tactics.

A systematic study of linguistic suggestive technologies and techniques is a pressing necessity, as it enables the professional debunking of enemy propaganda and the development of proactive counter-suggestive influence. The author proposes that *linguistic suggestive technology* be defined as a set of methods (techniques) for processing, producing, and disseminating multimodally organized content with the goal of reducing the consciousness and criticality of target audiences when perceiving the suggestive content, shaping their desired behavior, and changing their system of values. *Linguistic suggestive technique*, in turn, can be defined as a certain way of processing, producing, and disseminating suggestive content. The set of linguistic suggestive technologies may vary depending on the purpose, objectives and target audiences of the information influence. The linguistic suggestive techniques that implement the technologies can be summarized by 14 «Sleight of Mouth», proposed by R. Dilts.

Keywords: information warfare, linguistic suggestive technology, linguistic suggestive technique, lexical marker, discourse, multimodality.

Постановка проблеми та її актуальність. Сугестивні технології інформаційної війни стали предметом лінгвістичних пошуків в Україні відносно недавно, коли прийшло розуміння того, що вони одночасно можуть уражати численні цільові аудиторії, а російська пропаганда використовує їх як у війні з нашою Державою, так і в усьому світі. Сугестивні впливи російської пропаганди прагматично орієнтовані на дезінтеграцію комунікацій, примітивізацію дійсності; концептуалізацію брехні, створення фейкових, симулякрних реальностей; створення дискурсів і образів, що дезорієнтують цільові аудиторії, викривлюють їхнє сприйняття реальності; нівелювання національних концептуальних картин світу, підміну їх ідеєю «руського мира»; зміну форм самовизначення (національного, релігійного, ціннісного), концептуальну дезорієнтацію.

Незважаючи на системність сугестивних впливів в умовах інформаційної війни, що супроводжує повномасштабне вторгнення РФ в Україну, поняття *лінгвосугестивні технології* науковцями не визначено.

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Лінгвосугестивні технології науково розроблялися та апробувалися в Росії тривалий час. Цей факт пояснює нездатність української і світової спільноти у 2014 році проактивно відповідати на інформаційну агресію РФ. Сьогодні в Україні сформувалося дві наукові лінгвістичні школи, що досліджують сугестивні технології російського впливу в умовах інформаційної війни й розробляють механізми контрсугестивного захисту від нього.

Наукова школа Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (О. Бондаренко, С. Гречка, О. Климентова, Н. Слухай, О. Снитко, М. Погорілова) опікується питаннями вироблення алгоритмів контрсугестивних технологій задля подолання деструктивних впливів російської пропаганди [19-21]; вивченням механізмів лінгвістики впливу в умовах інформаційної війни [2; 22]; дослідженням симулякрів в контексті теорії інформаційного викривлення світу [18]; мультимодальною організацією текстів сугестивної спрямованості в умовах війни [21].

Представники наукової школи кафедри прикладної лінгвістики та стратегічних комунікацій Національної академії СБ України (О. Заруба, Л. Компанцева, Л. Юдко) зосередили увагу на дослідженні сугестивних і контрсугестивних технологій в гібридних війнах [1]; технологічному дискурсі як інструменті досягнення переваг в інформаційній війні [26]; лінгвістичній експертизі дискурсів російської пропаганди, що базуються на сугестивних технологіях [11; 12].

Окремі питання сугестивного впливу в умовах російсько-української війни розглядаються українськими лінгвістами, зокрема: маніпулятивний аспект дезінформації як складника інформаційно-психологічних операцій (Н. Кутуза, Д. Тельпіс); прояви сугестії в інформаційному просторі держави (О. Твердохліб, Г. Гайович), мовні засоби сугестивного впливу в дискурсі інформаційної війни (О. Кирилюк), комунікативно-патогенна специфіка ведення інформаційних війн (А. Ковалевська-Славова). Нами зафіксовано лише одну дисертаційну працю О. Кирилюк, в якій розглянуті питання сугестивних впливів в інформаційних війнах — «Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти» [7].

Мета статті — на основі аналізу існуючих підходів до технологій сугестивного впливу запропонувати визначення поняття *лінгвосугестивна технологія*. Для реалізації зазначеної мети поставлено такі **завдання**: довести ієрархічність понять *лінгвосугестивна технологія* і *лінгвосугестивна техніка*; продемонструвати можливості лінгвістичного аналізу мультимодального дискурсу інформаційної війни на основі виокремлення лінгвосугестивних технологій і тактик. **Об'єктом дослідження** є лінгвістичні сугестивні технології; **предметом** — лінгвістичні сугестивні технології, що використовуються в умовах інформаційної війни. **Джерельну базу дослідження** становлять лінгвістичні праці з питань сугестії, а також дані термінологічних і лексикографічних словників.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше зроблено аналіз наявних визначень поняття *лінгвістична сугестивна технологія*; запропоновано його визначення; доведено ієрархічність понять *лінгвосугестивна технологія* і *лінгвосугестивна техніка*.

Теоретична цінність дослідження полягає в систематизації термінологічного апарату сугестивної лінгвістики. **Практичне значення наукових пошуків** — у виробленні системного підходу до дослідження сугестивного дискурсу інформаційної війни в умовах повномасштабного вторгнення РФ в нашу Державу.

Виклад основного матеріалу. Зростаючий інтерес науковців до ролі лінгвістичної сугестії в інформаційній війні поставив питання щодо термінологічної систематизації у цій галузі, зокрема уніфікації поняття *лінгвосугестивні технології*.

Лінгвосугестивні технології у сучасних воєнних конфліктах постійно модифікуються і набувають статусу зброї. Це зумовлено тим, що «сучасні тенденції та технологій гібридних війн спричинили розмивання суто військової складової конфлікту та ініціювали процес переносу центру його ваги в інформаційну сферу» [13, с. 65-66]. Поняття *сугестивні технології, технології впливу, сугестивні технології маніпулятивного впливу, психотехнології* використовуються у багатьох працях майже у синонімічному значенні, але єдиного терміну дотепер не існує, що є свідченням становлення парадигми лінгвосугестивних технологій.

Так, Н. Слухай використовує поняття *психотехнологія*, що визначається як «організована і продуктивна діяльність людей у різних сферах соціальної практики, орієнтована на ефективне рішення психологічних завдань із завчасно визначеним соціальним ефектом, яка являє собою сукупність прийомів, засобів і методів психологічної дії і впливу, об'єднаних певним алгоритмом їх використання», і розглядає це поняття у системі *психотехнічний прийом* — «психотехніка як ряд психотехнічних прийомів — психотехнологія як система психотехнік» [18, с. 146].

О. Климентова визначає поняття *сугестивні технології* як «вербальний вплив з його багаторівневою специфікою». Виокремити це поняття, на думку дослідниці, стало можливим лише у міждисциплінарному вимірі. «Після появи програмних праць з НЛП з їхнім потужним потенціалом трансформувати будь-яку комунікацію сугестивні тексти в межах психолінгвістики, лінгвістики змінених станів свідомості, етнолінгвістики, інших напрямків мовознавчої науки і, нарешті, сугестивної лінгвістики почали

активно вивчатись як підсистема сугестії» [9, с. 138]. Подібним чином Л. Ільницька надає тлумачення поняттю *вербальний сугестивний вплив* — «використання мови з метою: встановлення і підтримки психологічного контакту; приєднання до реальності суб'єкта; утилізації свідомості та отримання доступу до несвідомого» [6, с. 127].

І. Гарбар як синонім до поняття *лінгвосугестивні технології* використовує формулювання *латентний вербальний вплив*, який «здійснюється за допомогою вербальних (на всіх мовних рівнях: фонетичному, морфологічному, лексико-семантичному і синтаксичному) і невербальних (міміка, жести, пози тощо) засобів комунікації, що викликають певні відчуття, уявлення, емоційні стани у сугеренда і спонукають його / її виконувати заплановані сугестором дії» [3, с. 3].

В одному з перших в Україні видань, присвячених питанню сугестивного впливу, — навчальному посібнику «Сугестивні технології маніпулятивного впливу» (2011 р., перевидання — 2023 р.) [16] сугестивні технології розглядаються як прояв маніпулятивних впливів (інформаційного, інформаційно-технічного, інформаційно-психологічного, сугестії (навіювання), спеціальних інформаційних операцій, інформаційної війни). Однією з технологій сугестивного впливу визначено *мовне маніпулювання* — «використання особливостей мови і принципів її вживання з метою прихованого впливу на адресата в потрібному для маніпулятора напрямі (прихованого — отже, неусвідомлюваного адресатом)» [16, с. 48].

О. Твердохліб та Г. Гайович демонструють різноплановість трактування сугестивних технологій впливу, оскільки їхнє використання можна пояснювати або «отриманням потрібних для розвитку держави процесів, або ж розглядати їх як маніпуляцію та навіювання» [25, с. 222].

Отже, можна синтезувати параметри лінгвістичних сугестивних технологій на основі аналізу наведених визначень: організована і продуктивна діяльність людей у різних сферах соціальної практики; орієнтація на ефективне рішення психологічних завдань із завчасно визначеним соціальним ефектом; цілеспрямованість і системність застосування; визначення цільових аудиторій, на які здійснюватиметься вплив; сукупність прийомів, засобів і методів психолінгвістичних дії і впливу; алгоритмізація використання; багаторівневий вербальний вплив; мультимодальна організація дискурсів, організованих за лінгвосугестивними технологіями (використання двох і більше семіотичних систем); використання прагматично маркованого контенту; використання мови з метою встановлення і підтримки психологічного контакту; приєднання до реальності суб'єкта; утилізації свідомості та отримання доступу до несвідомого.

Розрізняються думки лінгвістів і щодо переліку сугестивних технологій. У низці праць поняття *технології* і *техніки* використовуються як синонімічні. Наприклад, О. Твердохліб і Г. Гайович вирізняють такі технології: акцентування уваги на потрібній інформації, «яка ґрунтується на частому повторюванні інформації та спрямована на програмування реципієнта» [25, с. 230]; гіперболізацію; засоби мови, які впливають на емоції — епітети, метафори тощо; маніпулятивне емфазування (надання виразності, акцентування на чомусь) позитивної або негативної інформації; інформаційне

перевантаження, «метою якого є позбавлення можливості вдумуватися, логічно, критично, спокійно обмірковувати інформацію, а натомість підштовхування до сприйняття даних “на віру”» [25, с. 231]. Цей перелік скоріше відноситься до лінгвосугестивних технік, ніж технологій. Вважаємо за потрібне розмежувати ці поняття.

Термінологічні лінгвістичні словники не розрізняють поняття *технологія* і *техніка*. Нами зафіксовано визначення поняття *техніки (комунікації)* лише в Словнику сучасної лінгвістики А. Загнітко:

Техніки (грецьк. *Technē* — мистецтво, майстерність) **комунікації** (лат. *Communico* — спілкуюся; лат. *Communicare* — перебувати у зв'язку, брати участь, об'єднуватися, спілкуватися з кимось, англ. *communication*; лат. *Communicatio* — зв'язок, спілкування) — техніки, за допомогою яких реалізується комунікація [5, с. 35].

Наведене визначення не дає розуміння щодо співвідношення понять *техніка* і *технологія* у лінгвістичному вимірі. Це розмежування можливо здійснити на основі семантичного співставлення слів-ідентифікаторів понять за даними лексикографічних словників.

Так, Словник української мови (в 11 тт.) пропонує такі визначення:

ТЕХНОЛОГІЯ, ї, ж. 1. Сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чого-небудь. 2. Сукупність способів обробки або переробки матеріалів, виготовлення виробів, проведення різних виробничих операцій тощо [17, с. 106].

ТЭХНІКА, и, ж. 1. Сукупність засобів і знарядь праці, що застосовуються в суспільному виробництві та призначені для створення матеріальних цінностей. 2. Сукупність прийомів, навиків, що застосовуються в певній діяльності, певному ремеслі, мистецтві [17, с. 104].

Отже, **лінгвістичну сугестивну технологію** визначаємо як сукупність способів (технік) оброблення, виготовлення і розповсюдження мультимодально організованого контенту, прагматично спрямованого на зниження свідомості й критичності цільових аудиторій при сприйнятті навіяного змісту, формування бажаної поведінки та зміну системи цінностей. Відповідно, **лінгвістична сугестивна техніка** — певний спосіб оброблення, виготовлення і розповсюдження сугестивного контенту.

Досліджуючи дискурс інформаційної війни Росії проти нашої Держави, що є складовою загальної воєнної агресії, українські лінгвісти виокремлюють низку лінгвосугестивних технологій як деструктивного, так і конструктивного спрямування.

Так, Л. Компанцева досліджує такі лінгвосугестивні технології деструктивних впливів інтернетних медій РФ:

— *технологія емпатії*. «Сугестивна комунікація базується на ключовому принципі міжособистісної взаємодії — емпатії, оскільки відчуття довіри, симпатії, співчуття й розуміння знижує рівень критичності в сприйнятті інформації» [12, с. 87];

- *технологія інтелектуальної рецепції*, базується на когнітивно-прагматичному механізмі переймання і прийняття особою готових думок і суджень (інших осіб, медіа, тощо), що в подальшому змінюють поведінку особи. «Інтелектуальна рецепція підкріплюється рецепцією сенсорною, тобто стимулами, які впливають на органи чуття людини й закріплюють у пам'яті яскраві образи» [12, с. 89];
- *технологія формування символічних систем як установлення влади* «Символічні системи — засіб пізнання/комунікації — можуть здійснювати свою структуровану владу лише тому, що вони структуровані. Символічна влада — це влада конструювати реальність, установлюючи гносеологічний порядок» [27];
- *технологія психічного зараження* — полягає у трансляції особі або цільовим аудиторіям певного емоційного стану. «Індивід несвідомо підпорядковується зразкам поведінки інших людей, зокрема під час масових заходів, де важливу роль починають відігравати ритм, емоційне напруження, певний лексичний ряд» [12, с. 93];
- *технологія переконання без критичного аналізу інформації*, яка «ґрунтується на збільшенні обсягу інформації про певний продукт, на перебільшеннях, зіставленні його переваг із недоліками інших» [12, с. 94];
- *технологія медіавірусного зараження*, передбачає «введення в медіапростір прихованих концепцій у вигляді ідеологічного коду — мемів, ... які починають формувати опозицію «свої — чужі» [12, с. 102];
- *технологія «вікон Овертона»*, що дає можливість трансформувати «ідею від стадії немислиме, повністю не визнане суспільною мораллю до стадії актуальна політика» [12, с. 105];
- *технологія терору обожнювання* реалізується як «прояв інтересу і бажання допомоги. На рівні міжособистісних комунікацій цей прийом має назву «любовне бомбардування» і застосовується задля контролю над чужою волею або навіть фінансами» [12, с.108].

Н. Слухай досліджує *лінгвосугестивну технологію симілякризації* — *створення альтернативної реальності*. «Уречевлення симулякра є мовленнєвою подією, яка подає фальшиву інформацію про світ, описує те, чого не було, немає і не буде. Симулякри небезпечні: людська свідомість ідентифікує гру з формою і смислом, але не завжди успішно ідентифікує підміну дійсності» [18, с. 155].

О. Снитко досліджує можливості терапевтичної контрсугестивної комунікації й описує *лінгвосугестивну технологію карнавалізації*, що ґрунтується на тимчасовій відміні відносин і норм будь-якої ієрархії звичаїв. «Карнавальні форми контрсугестії розчленовують, “оголюють” політично марковані ситуації до пародії та сміху, демонструють наративи, створюють простір безкомпромісної десакралізації» [20, с. 84].

Як *лікувальну сугестивну технологію* О. Климентова описує *читання двічі на день певних ритмічних текстів*, «що представлені універсальними формами, звуконами та цифронами. Наприклад, звукоци становлять набори слів, що містять

часто повторювані звукобукви». Лікувальний ефект таких текстів, на думку дослідниці, зумовлений тим, «що мова будь-якого народу формує певні особливості генофонду, завдяки яким організм людини позитивно відгукується на рідну мову, активізується і зцілюється» [9, с.144].

Лінгвосугестивні технології модифікуються залежно від мети, завдань і цільових аудиторій інформаційних впливів, їхній спектр може бути достатньо широким. В дискурсах вони реалізуються за допомогою певної набору лінгвосугестивних технік.

Лінгвосугестивні техніки описані в низці праць [28], але всі вони узагальнюються системою Р. Ділтса «Фокуси мовим», що містить 14 технік:

1. *Намір*: перемикання уваги на завдання або намір, прихований за переконанням; пошук прихованого (позитивного чи негативного) наміру переконання.
2. *Перевизначення*: заміна одного зі слів, що використовуються у формулюванні переконання, новим словом, яке означає щось схоже, але має іншу конотацію.
3. *Наслідки*: увага спрямована на ті позитивні або негативні наслідки даного переконання або визначеного ним узагальнення, які змінять це переконання.
4. *Конкретизація, або «відокремлення»*: зміна або посилення узагальнення, визначеного переконанням, шляхом розбиття елементів переконання на менші частини.
5. *Узагальнення, або «об'єднання»*: узагальнення частини переконання на більш високий рівень, що дозволяє змінити або зміцнити відносини, що визначаються цим переконанням.
6. *Аналогія*: пошук відносин, схожих на ті, що визначені даним переконанням, і які викликають (або підсилюють) дане узагальнення (можливо використання метафор, анекдотів, казок тощо)
7. *Зміна розміру фрейму (рамки)*: зміна тривалості у часі, кількості людей, перспективи, щоб переконання змінило сенс або стало абсурдним.
8. *Ієрархія критеріїв*: перехід до іншої мети (відмінної від тієї, що заявлена в переконанні) з метою поставити під сумнів (або обґрунтувати) своєчасність цього переконання; пропозиція більш важливої мети або сенсу.
9. *Модель світобачення*: переоцінка переконання з позицій іншої моделі світу.
10. *Стратегія реальності*: переоцінка (або підкріплення) переконання, засноване на тому, що переконання створюються в процесі пізнавального сприйняття світу.
11. *Протилежний приклад*: пошук винятку з правила, який би викликав (або збагатив) узагальнення, визначене даним переконанням.
12. *Ієрархія критеріїв*: переоцінка (або зміцнення) переконання за критерієм, який є більш важливим за важливістю, ніж будь-який з тих, на яких ґрунтується переконання (пропонування більш важливої мети).

13. *Застосування до себе*: оцінка самого формулювання переконання відповідно до відносин або критеріїв, що визначаються цим переконанням.
14. *Метафрейм*: створення переконання щодо переконання.

Реалізація лінгвосугестивних технік в умовах російської агресії може бути продемонстрована таким прикладом. У вересні 2022 року на тимчасово окупованих територіях розповсюджувалися російські листівки із закликами до жінок вступати до армії РФ [4] (скріншот 1).

Скріншот 1. Листівки із закликами до жінок вступати до армії РФ (розповсюджувалися на тимчасово окупованих територіях у 2022 році), [4]

Листівки побудовані за принципом мультимодальності, оскільки в них використано знаки різних семіотичних систем — вербальної (текст), паравербальної (знаки питання і оклику — для передачі інтонації), зображень агітаційного змісту (прапор РФ і зображення жінки і військової форми, відкриті очі якої мають, за думкою авторів листівки, викликати довіру). У листівці використано лінгвосугестивні технології емпатії та переконання без критичного аналізу інформації.

Технологія емпатії спрямована на формування співчуття до чоловіків-т.зв. «захисників “ЛНР” і “ДНР”» і реалізується через такі лінгвосугестивні техніки:

- *узагальнення і зміни розміру фрейму*. Початок трьох речень з особового займенника *вони*, передбачає, що у адресата і адресанта є спільний когнітивна множина (набір знань), займенник має референцію до індивідуалізованого

об'єкта — «захисники “ЛНР” і “ДНР”», є кодом *узагальненого* сприйняття всього чоловічого населення т.зв. «ЛНР» і «ДНР» (зміна розміру фрейму) як захисників;

- *застосування до себе*: надається емоційна характеристика «захисників ЛНР і ДНР», що ставить перед адресатками питання — «*на що готова ти?*»;
- *ієрархії критеріїв*: пропонуються три критерії дій «захисників “ЛНР” і “ДНР”», перші два з яких спрямовані на формування у адресата співчуття до бійців, які «*отдають себя войне*» и «*живут в нечеловеческих условиях*», останній позиціонує сенс участі у воєнних діях («*Они приближают воссоединение двух братских народов!*»).

Лінгвосугестивна технологія переконання без критичного аналізу інформації базується на таких техніках:

- *моделі світобачення*: створюється симулякр перемоги як нової моделі світу, перемога визначається як головна мета всіх мешканців тимчасово окупованих територій, заради якої варто жертвувати життям. Концепт *ПЕРЕМОГА* не наповнений конкретним змістом, оскільки листівка не дає відповідей на питання «яка ціна перемоги?», «навіщо перемагати?», «що отримає адресат, якщо погодиться воювати заради перемоги?»;
- *намірів*: прихований зміст переконань в листівці — залучення жінок з тимчасово окупованих територій до участі у воєнних діях проти України.

У тексті листівки використовуються лексичні маркери російської пропаганди («*воссоединение двух братских народов*», «*Победа*», «*своих не бросаем*»), що на когнітивному рівні підтримують ціннісну систему, якою російська пропаганда намагається замінити базові концепти української картини світу.

Висновки та перспективи досліджень. Захист інформаційного простору України сьогодні є міждисциплінарною і міжгалузевою проблемою. Лінгвістика відіграє у цій діяльності першочергову роль. Системне дослідження лінгвосугестивних технологій і технік є нагальним питанням, оскільки дозволяє професійно розвінчати пропаганду ворога й виробити проактивні засоби контрсугестивного впливу. *Лінгвістичну сугестивну технологію* пропонується розуміти як сукупність способів (технік) оброблення, виготовлення і розповсюдження мультимодально організованого контенту, прагматично спрямованого на зниження свідомості й критичності цільових аудиторій при сприйнятті нав'язаного змісту, формування бажаної поведінки та зміну системи цінностей; *лінгвістичну сугестивну техніку* — як певний спосіб оброблення, виготовлення і розповсюдження сугестивного контенту. Набір лінгвосугестивних технологій може змінюватися залежно від мети, завдань цільових аудиторій інформаційного впливу. Лінгвосугестивні техніки, що реалізують технології, можуть бути узагальнені 14 «фокусами мови», запропонованими Р. Ділтсом.

Перспективним вважається дослідження терапевтичних лінгвосугестивних технологій, які можуть бути використані в умовах повномасштабної агресії для формування національної стійкості громадян України.

Література

1. Акульшин О., Заруба О., Кудінов С., Компанцева Л., Слухай Н., Снитко О. Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії: монографія. Київ: Національна академія СБ України, 2018. 235 с.
2. Бондаренко О., Гречко С. Консцієнтальний вимір гібридної війни проти України: складові, інструментарій, ефективна протидія. *Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця*: монографія. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 332-353.
3. Гарбар І.О. Вербальні маркери сугестії в сучасному американському юридичному трилері: дис. ... к.філол.н.: 10.02.04. Київ-Запоріжжя, 2019. 346 с.
4. Жінок на окупованих територіях попереджають про нові листівки — закликають вступати до армії рф. *Укрінформ*, 22.09.2022. URL: www.ukrinform.ua/rubric-regions/3577122-zinok-na-okupovanih-teritoriah-poperedzaut-pro-novi-listivki-zaklikaut-vstupati-do-armii-rf.html (дата звернення 28.07.2024).
5. Заєнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 4. 388 с. URL: <http://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/251/1/Словник%20сучасної%20лінгвістики%20-%204%20ОСТ.pdf> (дата звернення 28.07.2024).
6. Льницька Л.Л. Мовленнєві засоби підвищення ефективності сугестивного впливу. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*: збірник наукових праць. Київ: Логос, 2007. С. 127-135.
7. Кирилюк О.Л. Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: дис. ... д.філол.н.: 10.02.01. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023. 483 с.
8. Кирилюк О.Л. Засоби сугестивного впливу на реципієнта в дискурсі інформаційної війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*, 2021. Т. 32 (71). № 4. Ч. 1. 2021. С. 24-28. DOI: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-1/05>.
9. Климентова О.В. Прагматично маркований текст як складник сугестивного впливу. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*: збірник наукових праць, 2009. № 3. С. 138-147.
10. Ковалевська-Славова А.В. Інформаційні війни: комунікативно-патогенна специфіка. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*, 2024. Т. 35 (74). № 2. Ч.1. С. 26-32.
11. Компанцева Л.Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж. Київ: Національна академія СБ України, 2018. 318 с.
12. Компанцева Л.Ф. Сугестія та контрсугестія в організаційних та гібридних війнах. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії*: монографія. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 78-123.
13. Кудінов С., Акульшин О., Заруба О. Інформаційна війна як основний інструмент гібридної війни. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії*: монографія. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 16-74.

14. *Кутуза Н.В., Тельпіс Д.М.* Дезінформація як складник ІПСО в медіадискурсі: маніпулятивний аспект (на прикладі російсько-української війни періоду повномасштабного вторгнення). *Записки з українського мовознавства*, 2023. № 30. С. 282-292. DOI: <https://doi.org/10.18524/2414-0627.2023.30.283887>.
15. *Мудраченко Т.Б.* Сугестія як засіб мовленнєвого впливу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*, 2015. Вип. 56. С. 211-214.
16. *Петрик В.М., Присяжнюк М.М., Компанцева Л.Ф.* Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навчальний посібник. Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. 248 с.
17. *Словник української мови: в 11 тт.* / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І.К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1970-1980. Т. 10. 657 с.
18. *Слухай Н.* Симулякри в контексті теорії інформаційного викривлення світу: сугестія і контрсугестія. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії*: монографія. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 124-176.
19. *Слухай Н.В.* Сугестивна лінгвістика: лінгвістичне програмування поведінки людини. Київ: Вид. дім Д. Бурого, 2019. 248 с.
20. *Снитко О.С.* Карнавальні форми сугестії в інформаційному просторі України у контексті консцієнтальної війни. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, 2019. Вип. 38. С. 77-93. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2019.38.77-93>.
21. *Снитко О.С.* Кризові комунікації в інформаційному просторі України воєнної доби. *Актуальні проблеми української лінгвістики. Теорія і практика*, 2023. Вип. 46. С. 18-42. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2023>.
22. *Снитко О.С.* Сучасна інформаційно-психологічна онлайн війна у парадигмах лінгвістики впливу. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії*: монографія. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 177-225.
23. *Снитко О.С., Гречка С.О.* «Битва наративів» у сучасному медіапросторі України. *Актуальні проблеми лінгвістики: теорія і практика*, 2022. № 44. С. 86-117.
24. *Снитко О.С., Погорілова М.С.* Мультимодальні тексти сугестивної спрямованості в інформаційному просторі України воєнної доби. *Актуальні проблеми лінгвістики: теорія і практика*, 2023. Вип. 47. С. 6-31. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2023.47.6-31>.
25. *Твердохліб О., Гайович Г.* Сугестія та її прояви в сучасному інформаційному просторі держави. *Науковий вісник: Державне управління*, 2022. № 1(11). С. 222-239. DOI: [doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-222-239](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-222-239).
26. *Юдко Л.* Актуалізація дискурсу толерантності в електронних медіа (сугестивний аспект). *Психолінгвістика*, 2015. Вип. 18 (2). С. 122-132.
27. *Bourdieu P.* Choses dites. Choses dites. Paris: Minuit, 1987. 239 p. URL: <http://www.babelio.com/livres/Bourdieu-Choses-dites/51429> (дата звернення 28.07.2024).
28. *Dilts R.* Sleight of Mouth: The Magic of Conversational Belief Change Meta Publications, 1999; Reprinted by Dilts Strategy Group, Scotts Valley, CA, 2017. 346 p.

References

1. Akulshyn, O., Zaruba, O., Kudinov, S., Kompantseva, L., Slukhai, N., Snytko, O. (2018), *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph [Hibrydna viina: tekhnologii suhestii ta kontrsuhestii: monohrafiia]*, Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, 235 s. [in Ukrainian].
2. Bondarenko, O., Hrechko, S. (2018), *Conscial Dimension of the Hybrid War against Ukraine: Components, Tools, Effective Counteraction [Konstsiientalni vymir hibrydnoi viiny proty Ukrainy: skladovi, instrumentarii, efektyvna protydiia] in Strategic Communications in the Conditions of Hybrid War: A View from a Volunteer to a Scientist: Monograph [Stratehichni komunikatsii v umovakh hibrydnoi viiny: pohliad vid volontera do naukovtsia: monohrafiia]*, Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, s. 332-353. [in Ukrainian].
3. Harbar, I.O. (2019), *Verbal Markers of Suggestion in the Modern American Legal Thriller: Diss. ... Ph.D. in Philology [Verbalni markery suhestii v suchasnomu amerykanskomu yurydychnomu tryleri: dys. ... k. filol.n.]*, Kyiv-Zaporizhzhia, 346 s. [in Ukrainian].
4. *Women in the Occupied Territories are Warned about New Leaflets Urging Them to Join the Russian Army [Zhinko na okupovanykh terytoriiakh poperedzhaiut pro novi lystivky – zaklykaiut vstupaty do armii rf] (22.09.2022)*, Ukrinform. URL: www.ukrinform.ua/rubric-regions/3577122-zinok-na-okupovanih-teritoriah-poperedzaut-pro-novi-listivki-zaklikaut-vstupati-do-armii-rf.html. [in Ukrainian].
5. Zahnitko, A. (2012), *Dictionary of Modern Linguistics: Concepts and Terms. [Slovyk suchasnoi linhvistyky: poniattia i terminy]*, DonNU, Donetsk, t. 4, 388 s. URL: <http://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/2511/1/Slovyk%20suchasnoi%20linhvistyky%20-%204%20OST.pdf>. [in Ukrainian].
6. Llyntyska, L.L. (2007), *Speech Means to Increase the Effectiveness of Suggestive Influence [Movlennievi zasoby pidvyshchennia efektyvnosti suhestyvnoho vplyvu] in Linguistics of the XXI Century: New Research and Prospects: Collection of Scientific Papers [Linhvistyka KhKhI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy: zbirnyk naukovykh prats]*, Lohos, Kyiv, s. 127-135. [in Ukrainian].
7. Kyrlyiuk, O.L. (2023), *Information Warfare Discourse: Linguocognitive and Psycholinguistic Aspects. ... Doctor of Philology [Dyskurs informatsiinoi viiny: linhvokohnityvnyi ta psyholinhvistychnyi aspekty: dys. ... d.filol.n.]*, Drohobyt'skyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Ivana Franka, 483 s. [in Ukrainian].
8. Kyrlyiuk, O.L. (2021), *Means of suggestive influence on the recipient in the discourse of information warfare [Zasoby suhestyvnoho vplyvu na retsyipiienta v dyskursi informatsiinoi viiny. Scientific Notes of TNU named after V.I. Vernadsky. Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho]*, t. 32 (71), № 4, ch. 1, s. 24-28. DOI: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-1/05>. [in Ukrainian].
9. Klymentova, O.V. (2009), *Pragmatically Labeled Text as a Component of Suggestive Influence [Prahmatychno markovanyi tekst yak skladnyk suhestyvnoho vplyvu] in Linguistics of the XXI Century: New Research and Prospects: Collection of Scientific*

- Papers.*Linhvistyka KhKhI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy*: zbirnyk naukovykh prats. № 3, s. 138-147. [in Ukrainian].
10. Kovalevska-Slavova, A.V. (2024), Information Wars: Communicative and Pathogenic Specificity [Informatsiini viiny: komunikatyvno-patohenna spetsyfika]. *Scientific Notes of TNU named after V.I. Vernadsky [Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho*. t. 35 (74), № 2, ch.1, s. 26-32. [in Ukrainian].
 11. Kompantseva L.F. (2018), *Linguistic Expertise of Social Networks [Linhvistychna ekspertyza sotsialnykh merezh]*, Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, 318 s. [in Ukrainian].
 12. Kompantseva, L.F. (2018), *Suggestion and Countersuggestion in Organizational and Hybrid Wars [Suhestiia ta kontrsuhestiia v orhanizatsiinykh ta hibrydnykh viinakh]* in *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph [Hibrydna viina: tekhnolohii suhestii ta kontrsuhestii: monohrafiia]*, Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, s. 78-123. [in Ukrainian].
 13. Kudinov, S., Akulshyn, O., Zaruba, O. (2018), *Information Warfare as the Main Tool of Hybrid Warfare [Informatsiina viina yak osnovnyi instrument hibrydnoi viiny]* in *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph [Hibrydna viina: tekhnolohii suhestii ta kontrsuhestii: monohrafiia]*, Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, s. 45-57. [in Ukrainian].
 14. Kuzuza, N.V., Telpis, D.M. (2023), Disinformation as a Component of PSYOP in Media Discourse: Manipulative Aspect (on the Example of the Russian-Ukrainian War during the Full-Scale Invasion) [Dezinformatsiia yak skladnk IPSO v mediadyskursi: manipulyativnyi aspekt (na prykladi rosiisko-ukrainskoi viiny periodu povnomasshtabnoho vtorhennia)]. *Notes on Ukrainian Linguistics [Zapysky z ukrainskoho movoznavstva]*, № 30, s. 282-292. DOI: <https://doi.org/10.18524/2414-0627.2023.30.283887>. [in Ukrainian].
 15. Mudrachenko, T.B. (2015), Suggestion as a Means of Speech Influence [Suhestiia yak zasib movlennievoho vplyvu]. *Scientific Notes of the National University of Ostroh Academy [Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»]*, vyp. 56, s. 211-214. [in Ukrainian].
 16. Petryk, V.M., Prysiazhniuk, M.M., Kompantseva, L.F. (2023), *Suggestive Technologies of Manipulative Influence: A Textbook [Suhestyvni tekhnolohii manipulyativnoho vplyvu: navchalnyi posibnyk]*, Vyd. dim «SKIF», Kyiv, 248 s. [in Ukrainian].
 17. *Dictionary of the Ukrainian Language: in 11 Vol. [Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tt.] (1970-1980) / AN URSR*. Instytut movoznavstva; za red. I.K. Bilodida. Naukova dumka, Kyiv, t. 10, 657 s. [in Ukrainian].
 18. Slukhai, N. (2018), Simulacra in the Context of the Theory of Information Distortion of the World: Suggestion and Countersuggestion [Symuliakry v konteksti teorii informatsiinoho vykryvleniia svitu: suhestiia i kontrsuhestiia]. *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph [Hibrydna viina: tekhnolohii suhestii ta kontrsuhestii: monohrafiia]*, Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, s. 24-176. [in Ukrainian].

19. Slukhai, N.V. (2019), *Suggestive Linguistics: Linguistic Programming of Human Behavior* [Suhestyvnna linhvistyka: linhvistychno prohramuvannia povedinky liudyny], Vyd. dim D. Buraho, Kyiv, 248 s. [in Ukrainian].
20. Snytko, O.S. (2019), Carnival Forms of Suggestion in the Information Space of Ukraine in the Context of Conscial War [Karnavalni formy suhestii v informatsiinomu prostori Ukrainy u konteksti konstsiientalnoi viiny]. *Actual Problems of Ukrainian Linguistics: Theory and Practice* [Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: teoriia i praktyka], vyp. 38, s. 77-93. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTP.2019.38.77-93>. [in Ukrainian].
21. Snytko, O.S. (2023), Crisis Communications in the Information Space of Wartime Ukraine [Kryzovi komunikatsii v informatsiinomu prostori Ukrainy voiennoi doby]. *Actual Problems of Ukrainian Linguistics: Theory and Practice* [Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: teoriia i praktyka], vyp. 46, s. 18-42. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTP.2023>. [in Ukrainian].
22. Snytko, O.S. (2018), Modern Online Information and Psychological Warfare in the Paradigms of Influence Linguistics [Suchasna informatsiino-psykholohichna onlain viina u paradyhmakh linhvistyky vplyvu]. *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph* [Hibrydna viina: tekhnolohii suhestii ta kontrsuhestii: monohrafiia], Natsionalna akademiia SB Ukrainy, Kyiv, s.177-225. [in Ukrainian].
23. Snytko, O.S., Hrechka, S.O. (2022), «Battle of Narratives» in the Modern Media Space of Ukraine [«Bytva naratyviv» u suchasnomu mediaprostori Ukrainy]. *Actual Problems of Ukrainian Linguistics: Theory and Practice* [Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: teoriia i praktyka], № 44, s. 86-117. [in Ukrainian].
24. Snytko, O.S., Pohorilova, M.S. (2023), Multimodal Suggestive Texts in the Information Space of Wartime Ukraine [Multymodalni teksty suhestyvnoi spriamovanosti v informatsiinomu prostori Ukrainy voiennoi doby]. *Actual Problems of Ukrainian Linguistics: Theory and Practice* [Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: teoriia i praktyka]. Vyp. 47. S. 6-31. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTP.2023.47.6-31>. [in Ukrainian].
25. Tverdokhlib, O., Haiovych, H. (2022), Suggestion and Its Manifestations in the Modern Information Space of the State [Suhestiia ta yii proiavy v suchasnomu informatsiinomu prostori derzhavy]. *Scientific Bulletin: Public Administration* [Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia]. № 1(11). S. 222-239. DOI: [doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-222-239](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-222-239). [in Ukrainian].
26. Yudko, L. (2015), Actualization of the Discourse of Tolerance in Electronic Media (Suggestive Aspect) [Aktualizatsiia dyskursu tolerantnosti v elektronnykh media (suhestyvnyi aspekt)]. *Psycholinguistics* [Psyhholinhvistyka]. Vyp. 18 (2). S. 122-132. [in Ukrainian].
27. Bourdieu, P. (1987), *Choses dites*. Choses dites, Minuit, Paris, 239 p. URL: <http://www.babelio.com/livres/Bourdieu-Choses-dites/51429>. [in French].
28. Dilts, R. (1999, 2017), *Sleight of Mouth: The Magic of Conversational Belief Change* Meta Publications; Reprinted by Dilts Strategy Group, Scotts Valley, CA. 346 p. [in English].